

การบัญชีกิจการโคนม
กรณีศึกษาสำหรับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

นางสาวอรรฉรม พลกำแหง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

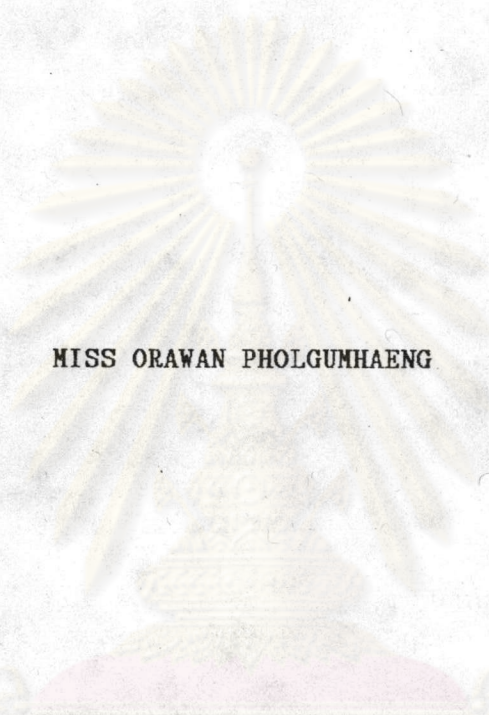
ISBN 974-581-047-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018414

DAIRY FARM ACCOUNTING

A CASE STUDY FOR DAIRY FARMING PROMOTION ORGANIZATION OF THAILAND

MISS ORAWAN PHOLGUNHAENG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

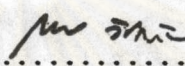
Graduate School

Chulalongkorn University

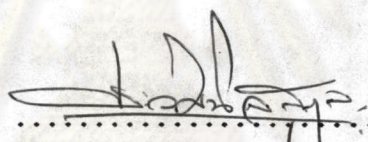
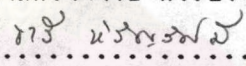
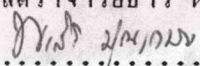
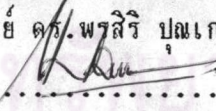
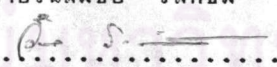
1992

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบัญชีกิจการโคนม กรณีศึกษาสำหรับ
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
โดย นางสาวอรรณพ พลกล้าแหง
ภาควิชา การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ทิรณัฐศรี
นางวิมล รอดเพชร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยรักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวิตร นิลสุวรรณกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ทิรณัฐศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พรสิริ ปณเกษม)

..... กรรมการ
(นายเฉลิมชัย เล็กชม)

..... กรรมการ
(นางวิมล รอดเพชร)

อรรถวรรณ พลกล้าแหง : การบัญชีกิจการโคนม กรณีศึกษาสำหรับองค์การส่งเสริมกิจการโคนม
แห่งประเทศไทย (DAIRY FARM ACCOUNTING A CASE STUDY FOR DAIRY FARMING
PROMOTION ORGANIZATION OF THAILAND)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.ธำริ หิรัญรัมย์, 334 หน้า. ISBN 974-581-047-9

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอวิธีการบัญชีที่เหมาะสมสำหรับกิจการโคนม ในเรื่องการรับรู้
รายได้ ค่าใช้จ่าย การคิดค่าเสื่อมสภาพโค และสินค้าคงเหลือ การดำเนินการวิจัยกระทำโดยการรวบรวม
ข้อมูลจากฝ่ายบัญชี และหน่วยงานอื่นขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ซึ่ง
ได้มีการศึกษาวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับโคนมในเรื่องดังกล่าวข้างต้นที่อ.ส.ค. ใ้ข้อมูลรวมทั้งศึกษา
ระเบียบข้อบังคับ เพื่อหาข้อบกพร่องมาใช้ในการวิเคราะห์หาแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีที่เหมาะสมต่อไป

จากผลการศึกษาพบว่า อ.ส.ค. บันทึกการรับรู้รายได้ และค่าใช้จ่ายในระหว่างงวดบัญชีสำหรับ
รายการที่เกี่ยวข้องกับ การเกิด การซื้อ การขาย การบริจาค การตาย และการส่งโคเข้าโรงงานเนื้อ
เพียงบางรายการเท่านั้น โดยเบี่ยงบัญชีกำไรขาดทุนจากการประเมินค่าฝูงโคเพียงบัญชีเดียวเพื่อการรับรู้
รายได้และค่าใช้จ่ายจากทุกรายการที่เกิดขึ้น ทำให้ไม่สามารถแยกแสดงผลกำไรหรือขาดทุนของแต่ละ
ประเภทได้อย่างชัดเจน การคิดค่าเสื่อมสภาพโคใช้อัตราที่กำหนดขึ้นโดยนักวิชาการ และสินค้าคงเหลือใช้
วิธีตรวจนับโคคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดและประเมินค่าฝูงโคตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า อ.ส.ค. ควรปรับปรุงวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสม
มากยิ่งขึ้น โดยบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายทันทีที่เกิดการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับโคนม และผ่านรายการไปยังบัญชี
ย่อยที่เปิดเพิ่มขึ้นเฉพาะแต่ละรายการ ซึ่งจะเป็ผลทำให้สามารถแยกแสดงผลกำไรหรือขาดทุนของแต่ละ
ประเภทได้อย่างชัดเจน การคิดค่าเสื่อมสภาพโคนมควรวิธีวิธีปริมาณผลผลิตน้ำนมเป็นฐานในการคำนวณ
การที่ราคาสินค้าคงเหลือควรวิธีวิธียกคงเหลือที่ปรากฏตามบัญชี อันจะเป็นผลทำให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูล
ไปใช้ในการตัดสินใจบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และประหยัด

ภาควิชา ..... การบัญชี .....
สาขาวิชา ..... บัญชีบริหาร .....
ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

CO22715 : MAJOR COST ACCOUNTING

KEY WORD : ACCOUNTING/DAIRY FARM

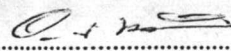
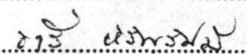
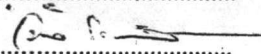
ORAWAN PHOLGUMHAENG : DAIRY FARM ACCOUNTING A CASE STUDY FOR DAIRY FARMING PROMOTION ORGANIZATION OF THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSO, PROF. THAREE HIRANRUSME, 334 PP. ISBN 974-047-9

The objective of this thesis is to present proper accounting method for Dairy Farming. The study emphasizes on the accounting procedures for revenue recognition, expenses, inventory and depreciation methods and was carried out by obtaining the data from the existing accounting procedures and from other related sections of Dairy Farming Promotion Organization of Thailand (D.P.O) as mentioned above, and tried to indicate the weak point of each activity.

It was found that, for revenues and expenses, the transactions of the newborn calf and the sales, purchases, donation, killing off and etc, of dairys are partially recorded during the year. Consequently, profits and losses from dairy account cannot be clearly identified since they will be summarized in the "profit and loss account of dairys" only. In addition, one officer estimates the depreciation expense using his own experience. Dairys also uses the physical counts at the end of the year to record the ending inventory under the periodic inventory method.

It is recommended that D.P.O should adopt the new accounting procedures of recording every the transactions immediately, when they occurred. The new approach should be applied by recording and posting the transactions to the related seperating specific accounts. The calculation of depreciation for the dairy should base on the total amount of milk produced in that year. For inventory, the ending inventory should be the remaining in this account at the end of the year. By this way, profits and losses can be monitored more specific and meaningful, Consequently, the accounting information will better facilitate manager decision making.

ภาควิชา ..... การบัญชี .....
สาขาวิชา ..... บัญชีบริหาร .....
ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เกิดขึ้นโดยคำแนะนำและสนับสนุนของท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวิตร นิลสุวรรณกุล ผู้ซึ่งได้ให้ความกรุณาเป็นอย่างสูงในการให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจจะสำเร็จได้หากไม่ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ธานี หิรัญรัมย์ ซึ่งรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ท่านได้สละเวลาเป็นอันมากในการให้คำแนะนำรวมทั้งแนวทางในการค้นคว้าและตรวจร่างวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งเป็นฉบับสมบูรณ์

อีกท่านหนึ่งผู้เขียนไม่อาจลืมพระคุณได้ คือ คุณวิมล รอดเพชร อดีตหัวหน้าแผนกบัญชี องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์

ดร.พรสิริ ปุณเกษม กรุณาได้รับเป็นกรรมการ ให้คำแนะนำในการค้นคว้าเรียบเรียงชี้แจงข้อสงสัย แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยการเอาใจใส่อย่างดียิ่งเสมอมา

คุณเฉลิมชัย เล็กชม ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย กรุณาได้รับเป็นกรรมการ ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษา พร้อมทั้งให้การสนับสนุนอย่างดียิ่ง

หากปราศจากการสนับสนุนและความกรุณาจากทุกๆท่านดังกล่าวแล้ว วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ไม่อาจสำเร็จได้ ผู้เขียนกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณมะลิ จันทนะสุด หัวหน้าฝ่ายบัญชี คุณพิเชษฐ์ ศักดิ์พิทักษ์สกุล หัวหน้าฝ่ายวิชาการและสาธิต คุณเกษตร วิทยานุกาพสินอง หัวหน้าฝ่ายขยายพันธุ์โคนม คุณจันทนา พรหมชื่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชี และเจ้าหน้าที่ทุกๆท่านในองค์การฯ ที่ได้อำนวยความสะดวกทางด้านข้อมูลของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
อรารรณ พลกล้าแห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญรูป	ค
สารบัญแผนภาพ	ช
สารบัญตาราง	ณ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
แนวเหตุผลของการศึกษา.....	2
การเก็บรวบรวมข้อมูล	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	4
2. สภาพการโดยทั่วไปของการเลี้ยงโคนม	5
ความเป็นมาของฟาร์มโคนมในประเทศไทย	5
พันธุ์โคนมและลักษณะประจำพันธุ์	7
รูปร่างลักษณะและการคัดเลือกโคนม	11
ระบบการเลี้ยงโคนม.....	17
การผสมพันธุ์โคนม	20
ระเบียนโคนม	21
อาหารและการให้อาหารโคนม	27
การรีดนมโคนม	34
โรคที่สำคัญในโคนม	35
นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม	40

3. การบัญชีสำหรับกิจการโคนมในต่างประเทศ	41
การบัญชีสำหรับกิจการโคนมในประเทศนิวซีแลนด์	41
การบัญชีสำหรับกิจการโคนมในประเทศสหรัฐอเมริกา	46
4. กรณีศึกษา : องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	51
การบัญชีสำหรับกิจการโคนมในประเทศไทย	51
ประวัติขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	51
การบริหารงาน	56
วัตถุประสงค์และลักษณะการดำเนินงาน	60
การจัดระเบียบงานบริหารงาน	65
การบันทึกการรายการกิจการฟาร์มขององค์การส่งเสริมกิจการโคนม แห่งประเทศไทย	71
สมุดบันทึกการรายการขององค์การส่งเสริมกิจการโคนม แห่งประเทศไทย	87
วิธีการบัญชีขององค์การส่งเสริมกิจการโคนม แห่งประเทศไทย	116
งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน	222
5. ปัญหาทางด้านวิธีการบัญชีในปัจจุบันขององค์การส่งเสริม กิจการโคนมแห่งประเทศไทย	246
6. วิธีการปฏิบัติทางบัญชีและข้อเสนอแนะ	251
วิธีการปฏิบัติทางบัญชีที่เสนอแนะ	251
ประโยชน์ที่จะได้รับ	296
ข้อเสนอแนะที่ควรปฏิบัติ	297
บรรณานุกรม	299
ภาคผนวก	301
ตัวอย่างงบการเงินของฟาร์มโคนมในประเทศนิวซีแลนด์และประเทศ สหรัฐอเมริกา	302
รหัสบัญชีและผังบัญชีขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	307
ประวัติผู้เขียน	334

สารบัญรูป

รูปที่

	หน้า
ก โคนมพันธุ์โฮสไตน์ ฟรีเซียน	9
ข โคนมพันธุ์บราวน์สวิส	9
ค โคนมพันธุ์เรคเคน	9
ง โคนมพันธุ์เจอร์ซี	9
จ โคนมพันธุ์ชาฮีวาล	10
ฉ โคนมพันธุ์เรคซันด์	10
2.1 ส่วนต่างๆของร่างกายภายนอกของโคนม	13
2.2 คีมสักทและหมึก	24
2.3 ลักษณะป้ายผลาสติกติดคอก	24
2.4 ลักษณะป้ายแขวนคอกและปลดอกษา	25
2.5 บัตรแสดงภาพถ่ายหรือภาพวาด	26
2.6 แสดงผลผลิตน้ำนมในระดับการเสริมอาหารต่างๆ	32
2.7 แสดงการให้คะแนนความสมบูรณ์ของแม่โค	33
2.8 แสดงผลของระดับความสมบูรณ์ก่อนคลอดและระดับอาหาร ในช่วงต้นระยะให้นมต่อผลผลิตน้ำนม	33
2.9 โคนป่วยเป็นโรคคอบวม	35
2.10 กลุ่มอาการโรคปากและเท้าเปื่อย	37
2.11 การฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย	37
2.12 การฉีดวัคซีนป้องกันโรคบลูเชิลโลซิฟ ชนิด 19	38
2.13 อากาการของฝี วัณโรคที่ปอด	39
2.14 แสดงวิธี Tuberculin Test	39
4.1 ราชวันทั่วไป	90
4.2 ราชวันซื้อวัตถุดิบและพัสดุเงินเชื่อ	91
4.3 ราชวันซื้อทรัพย์สินเงินเชื่อ	92
4.4 ราชวันขายเชื่อ	93
4.5 สมุดเงินสดรับ	94
4.6 สมุดเงินสดจ่าย	95
4.7 สมุดธนาคารรับ	96

4.8	สมุดขนาดารจ่าย	97
4.9	สมุดแยกประเภทรายได้	98
4.10	สมุดแยกประเภทค่าใช้จ่าย	99
4.11	สมุดแยกประเภท สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน	100
4.12	สมุดแยกประเภทรายตัวลูกหนี้	101
4.13	สมุดแยกประเภทรายตัวเจ้าหนี้	102
4.14	สมุดแยกประเภทค่าใช้จ่ายตามหน่วยงาน	103
4.15	สมุดบัญชีคุมสินค้า	104
4.16	สมุดบัญชีคุมพัสดุ	105
4.17	สมุดบัญชีคุมโค	106
4.18	รายวันทั่วไป	108
4.19	รายวันขายเชื้อ	109
4.20	รายวันซื้อเชื้อ	110
4.21	สมุดเงินสดรับ	111
4.22	สมุดเงินสดจ่าย	112
4.23	สมุดขนาดารรับ	113
4.24	สมุดขนาดารจ่าย	114
4.25	สมุดบัญชีแยกประเภท	115
4.26	รายงานโคเกิด	121
4.27	ใบแจ้งโคเกิด	122
4.28	ทะเบียนประวัติโค	123
4.29	สมุดบัญชีคุมโค	125
4.30	รายงานโคคงเหลือประจำเดือน	126
4.31	สมุดบัญชีคุมโคและรายงานโคคงเหลือ	127
4.32	ใบขออนุมัติจำหน่าย/ย้าย/โอนโค	131
4.33	ใบส่งของ	132
4.34	สมุดบัญชีคุมโค	133
4.35	รายงานโคคงเหลือ	134
4.36	บัตรประจำตัวโคนม	135
4.37	สมุดบัญชีคุมโคและรายงานโคคงเหลือ	137

	หน้า
4.38	ใบส่งของ 141
4.39	รายงานรับส่งน้ำมันดิบรายวัน 142
4.40	รายงานรับส่งน้ำมันดิบรายเดือน 143
4.41	ใบสำคัญทั่วไป 144
4.42	รายงานจำหน่ายสนมดิบให้เอกชน 145
4.43	บัตรรายตัวลูกหน้การค้า 146
4.44	รายงานรายละเอียดลูกหน้การค้า 147
4.45	ใบส่งมอบโค 151
4.46	ใบขออนุมัติจำหน่าย/ย้าย/โอนโค 152
4.47	ใบรับพัสดุ 153
4.48	ทะเบียนประวัติโค 154
4.49	สมุดบัญชีคุมโค 156
4.50	รายงานโคคงเหลือ 157
4.51	สมุดบัญชีคุมโคและรายงานโคคงเหลือ 158
4.52	บันทึกข้อความ 163
4.53	สมุดบัญชีคุมโค 164
4.54	ทะเบียนประวัติโค 165
4.55	รายงานโคคงเหลือ 167
4.56	สมุดบัญชีคุมโคและรายงานโคคงเหลือ 168
4.57	ใบตรวจหลักฐานการซื้อโค 172
4.58	ใบบันทึกขออนุมัติรับซื้อโค 173
4.59	หนังสือรับรองทะเบียนประวัติโค 175
4.60	ใบรับการตรวจโรค อ.ส.ค. 176
4.61	รายละเอียดการรับซื้อโค 177
4.62	สมุดบัญชีคุมโค 178
4.63	รายงานโคคงเหลือ 179
4.64	สมุดบัญชีคุมโคและรายงานโคคงเหลือ 180
4.65	ใบสืมเงินทดรอง 181
4.66	สัญญาการสืมเงิน 182
4.67	ใบเบิกพัสดุ 186

รูปที่		หน้า
4.68	บัญชีคุมอาหารสัตว์แต่ละประเภท	187
4.69	รายงานอาหารสัตว์คงเหลือ	188
4.70	ค่าใช้จ่ายประจำเดือน	190
4.71	รายงาน รับ-จ่ายประจำเดือน	192
4.72	บันทึกข้อความ	200
4.73	รายงานโคตาย	201
4.74	สมุดบัญชีคุมโค	202
4.75	รายงานโคคงเหลือ	203
4.76	สมุดบัญชีคุมโคและรายงานโคคงเหลือ	204
4.77	รายงานการเลี้ยงคูโคกรมขึ้นมาเลี้ยงเพื่อขาย	221
6.1	ใบขออนุมัติจำหน่าย/ย้าย/โอนโค	259
6.2	กราฟแสดงผลผลิตน้ำนมเฉลี่ย	291

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
4.1	การแจ้งโรคเกิดใหม่	118
4.2	การจำหน่ายโรคให้เกษตรกรทั่วไป	128
4.3	การจำหน่ายนมดิบให้เอกชน	138
4.4	การขออนุมัติจำหน่ายโรคไปโรงงานเนื้อ	148
4.5	การบริจาครโรค	160
4.6	การซื้อโรคจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิก อ.ส.ค.	169
4.7	การเลี้ยงดูโรค	183
4.8	การจำหน่ายโรคตาย	197
6.1	การแจ้งโรคเกิดใหม่	252
6.2	การจำหน่ายโรคให้เกษตรกรทั่วไป	255
6.3	การขออนุมัติจำหน่ายโรคไปโรงงานเนื้อ	260
6.4	การบริจาครโรค	264
6.5	การซื้อโรคจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิก อ.ส.ค.	267
6.6	การเลี้ยงดูโรค (การเบี่ยงอาหารสัตว์และแร่ธาตุ)	270
6.7	การจำหน่ายโรคตาย	273

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงส่วนประกอบของโคและน้ำนม	28
2.2	แสดงผลผลิตน้ำนมและไขมันเปรียบเทียบระหว่าง แม่โคซึ่งคอกและปล่อยแปลงหญ้าในช่วงกลางวัน	32
3.1	งบท่าไรชาดทุนของฟาร์มโคนมในประเทศนิวซีแลนด์	43
3.2	งบท่าของฟาร์มโคนมในประเทศนิวซีแลนด์	45
3.3	งบท่าไรชาดทุนของฟาร์มโคนมในประเทศสหรัฐอเมริกา	47
3.4	งบท่าของฟาร์มโคนมในประเทศสหรัฐอเมริกา	49
4.1	แสดงตัวอย่างบันทึกการให้ผลผลิตรายตัว	73
4.2	แสดงตัวอย่างบันทึกผลผลิตนมรวมเป็นรายวัน	74
4.3	แสดงตัวอย่างบันทึกการผสมเทียม	75
4.4	แสดงตัวอย่างบันทึกช่วยจำเกี่ยวกับการผสมเทียม	76
4.5	แสดงตัวอย่างบันทึกสรุปประจำปีเกี่ยวกับการผสมเทียม	76
4.6	แสดงตัวอย่างบันทึกการรักษาพยาบาลโค	77
4.7	แสดงตัวอย่างบันทึกการคลอดลูก	78
4.8	แสดงตัวอย่างบันทึกการเจริญเติบโตของโคนมทดแทน	80
4.9	แสดงตัวอย่างบันทึกพันธุ์ประวัติโค	81
4.10	แสดงตัวอย่างในการปรับผลผลิตน้ำนมของระยะการให้นม เป็น 305 วัน	84
4.11	แสดงตัวอย่างในการปรับจำนวนน้ำนมเมื่อโคโตเต็มวัย	85
4.12	แสดงตัวอย่างการบันทึกจำนวนโคในฝูงและผลผลิตน้ำนมรวม	86
4.13	ตารางการแสดงผลค่าการประเมินราคาโคเพศเมียต่อตัว	212
4.14	ตารางการแสดงผลค่าการประเมินราคาโคเพศผู้ต่อตัว	214
4.15	ตัวอย่างรายละเอียดการประเมินราคาฝูงโค	216
4.16	ตัวอย่างการประเมินค่าฝูงโคกรณี อ.ส.ค. ชื่อมาเลี้ยง เพื่อขาย	220
4.17	รายละเอียดเงินกู้ระยะยาว	245